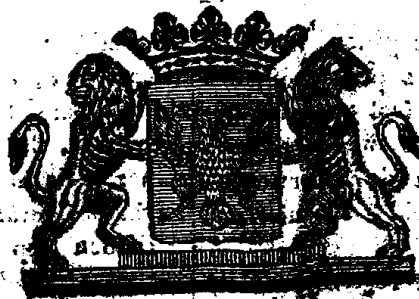

Donderdag

17 Januarij.

TURKIJE.

Agram, 1 jan. Berigten uit Konstantinopel, van den 12den december, met den grootsten spoed, en wel in 7 dagen te Semlin overgebracht, behelzen het volgende: De groote ijver van den Russischen gezant, v. *Butenieff*, is allen vreemden invloed bij de Porte te boven gekomen. De Servische natie heeft door zijne krachtige tusschenkomst opzigtens hare constitutie-zaak gezeged. De zaak is geheel ten voordeele der natie beslist. Zoo is dan ook hier de Engelsche invloed te kort geschoten. Wat vorst *Milosch* daarvan zeggen zal, moet men afwachten.

ITALIE.

Te Vicenza heeft men den schouwburg van *Bérga* ontdekt, een' der schoonsten welke de Romeinen bezaten. Hij werd onder de regering van *Augustus* gebouwd. De architect *Miglioranza* is met de opgraving van dit merkwaardig overblijfsel belast, hij heeft er reeds eene teekening van bekend gemaakt, waarbij de omvang van het geheel gebouw op 42,408 meters opgegeven wordt.

ZWITSERLAND.

Lausanne en *Rolle* stonden beide naar de eer om het monument ter herinnering aan *la Harpe* te bekomen. De strijd is thans beslist ten gunste der geboorteplaats; *Rolle*.

(O. P. A. Z.)

Zurich, 7 jan. Verscheidene Zwitsersche bladen bevestigden, dat er eene nieuwe Fransche nota ter voordeele der Zwitsersche kloosters ingeleverd zijn zou. Dit bericht is op zich zelf reeds hoogst ongelooflijk, maar buitendien volstrekt valsch. Het Vorort weet niets van eene dusdanige nota.

(Allg. Zeit.)

DUITSCHLAND.

Van den Main, 10 jan. Er is hier een gerucht in omloop, volgens hetwelk Rusland eerlang de koningin *donna Maria* erkennen zou. Vergelijkt men dit gerucht met sommige uitdrukkingen in eenige der meest geachte Duitsche bladen, zoo verkrijgt het eene zekere waarde, waaromtrant men nadere zekerheid met belangstelling te ontmoet ziet.

(Fr. Journ.)

Hamburg, 9 jan. Onze stad is heden in rep en roer, wat aan te beschrijven kan. Het water, door den vreeselijken wind tot eene schier ongeloofelijke hoogte gewassen, heeft namelijk in den verloopenen nacht allerwege de grootste schade aangerigt. Niet alleen, dat de stad zelve overstromd was, maar ook in de haven woedde het water, vereenigd met de opgehoopte ijsklompen, allerontstemmigt. Schepen van de grootste soort zijn op het land gesluwd en hebben geheele huizen weggeslept; de masten braken als ligte stangen, eveneens de palen, welke tot beschutting der haven dienen. De nieuwe groote havenmuur, die van hier naar *Altota* gebouwd wordt, is grootendeels vernield; deze schade alleen wordt op 50,000 mark berekend. In het geheel is het verlies nog niet te schatten; men spreekt evenwel van 200—300,000 mark.

(Pr. St. Z.)

PRUISSEN.

Te Berlijn is men dezen winter begonnen, veel Engelsche regenmantels *Mackintosh's* te dragen. Dit verdroot de Berlijnsche Kleermakers, die om de zaak bespottelijk te maken, een aantal boodschappoepers, welke gewoonlijk aan de hoeken der straten staan, ten hunnen koste met zoodanige *Mackintosh's* bekleedden en lieten rondwandelen. De streek is echter niet gelukt, de *Mackintosh's* worden nog altijd gedragen en de snijders uitgelagchen.

(Köln. Zeit.)

FRANKRIJK.

Parijs, 12 jan. Gisteren is de geheele zitting aan de behandeling van het Belgische vraagpunt toegewijd geweest, en is een amendement, waarbij in de zinsnede van het adres over deze zaak gezegd werd, dat de kamer met vertrouwen den afloop der onderhandelingen afwachte, met 216 tegen 212 stemmen aangenomen, zoodat het den ministers weder gelukt is eene paragraaf van het adres te doen veranderen, en, hoeker met eene nog geringere meerderheid, een triomf te behalen.

Heden houdt de kamer zich bezig met de kwestie van *Ancona*. De heer *de Jusieu* heeft beweerd, dat de ministers niet te laken zijn wegens het ontruimen van die plaats, en zij geen regt hadden om waarborgen te vragen, zoo als het concept-adres wilde, dat zij gedaan zouden hebben, alvorens hunne troepen terug te roepen, waartoe zij volgens een tractaat waren verplicht. Hij sloeg voor om de afkeurende zinsnede geheel te veranderen en die door de volgende woorden te laten vervangen:

„Op kennis van, sire, dat de Oostenrijksche troepen *Romanga* hebben verlaten, en dat de case uit *Ancona* zijn getrokken, Frankrijk

heeft door zijn tegenwoordigheid het ons verzoegd te hebben der vreemde tusschenkomst in de staten van den H. Stoel, zijn onafhankelijkheid om zoo zeer ter harte gaat, een nieuw bewijs gegeven van zijn eerbied voor de tractaten, en van de eerlijkheid die aan eens groots natie voegt.

Onder de leden, die over de zaak gesproken hebben, merkte men den maarschalk *Clauzel* op, die de ontruiming van *Ancona* afkeurde, als eene onoorzeggelijke en onberadene daad. De general *Bugeaud* begreep daarontegen, dat het verlaten van *Ancona* in niets den Franschen invloed in Italië veranderd had. Voorts hebben eenige leden getuyf over het meer of minder belang, dat *Napoleon* in het bezit van *Ancona* zou gesteld hebben.

Vervolgens is het spreekgestoelte op nieuw door den graaf *Molé* beklommen, die, met klem van redenen, het gevoelen voorstond, dat eene trouwe naleving der tractaten dringend de ontruiming van *Ancona* vorderde. De raadsprezident beweerde, dat eene tegenovergestelde handelwijze van het Fransche kabinet den vrede van Europa in gevaar zoude gebragt hebben, daar eene weigering, om de Fransche troepen uit genoemde vesting te doen trekken, in meer dan één opzigt met eene oorlogsverklaring zoude gelijk gestaan hebben. »Wie waarborgt u,» riep de graaf *Molé*, »dat het hoofd der catholiceit alsdan misschien niet eene schuilplaats elders zoude gezocht hebben?»

Na eene woordenwisseling, welke zich door eene bijzondere hevigheid heeft gekenmerkt, en waaraan de heeren *Guizot*, *Thiers* en *Molé* deel namen, is de zitting opgeheven, zoodat er geene beslissing omtrent de zinsnede, betrekkelijk *Ancona*, is te verwachten vóór aanstaanden Maandag (14 januarij), als wanneer de afgevaardigden weder bijeen zullen komen.

BELGIE.

Brussel, 14 jan. Aan den *Independant* wordt het volgende uit het kamp van *Beverlo* van den 12den jaardarij geschreven: De berigten, heden nacht van de grenzen ontvangen, melden eene groote beweging in het Hollandsche leger, zoo zelfs, dat van onzen kant alle voorbehoedmiddelen tegen een aanranding genomen worden. De artillerie staat gefakt en gezeld; de kavallerie is bereids naar de grenzen vertrokken en de infanterie is tot verdediging des kamps gereed, indien daarboe de noodzakelijkheid moogt ontstaan.

Naar aanleiding van de bewegingen van het Hollandsche leger, heeft de generaal *Magnan* zijn hoofdkwartier in het kamp van *Beverlo* gevestigd, en heden de troepen, die zich te *Hasselt* en in de omstreken bevinden, zich op elke gebeurtenis voorbereid, en hebben de nodige maatregelen om op het eerste teekenen te kunnen oprukken. Het 2de en 3de bataljon van het 3de regiment jagers te voet, in garnizoen te *Diest* en te *Hasselt*, vertrekken morgen naar het kamp, terwijl de bezetting van *Hasselt* versterkt zal worden door twee eskadrons jagers te paard uit *St. Truijen*.

(Observ. Belge.)

— De *Commerce Belge* behelst het volgende:

»Sinds dezen morgen zijn te Brussel verschillende geruchten in omloop, omtrent ontmoetingen, welke tussehen Hollandsche en Belgische patrouilles zouden hebben plaats gehad; deze geruchten hebben eenige onrust in de gemederen te weeg gebragt. Doch, daar wij geenerlei stellig bericht hebben kunnen verkrijgen, omtrent de mate van vertrouwen, welke deze geruchten verdienen, zoo meenen wij ons te moeten onthouden dezelve op te nemen.»

NEDERLANDEN.

PARVOULIEN CORRESPONDENT. »*Gravenhage*, 15 jan. »Nadat in de laatste algemeene vergadering van deelhebers in de Hollandsche ijzeren-spoorweg-maatschappij aan commissarissen de magtiging tot het opnemen van eene geldleening is verleend geworden, zoo zullen deze, gelijk men verzekert, van meening zijn, bij Z. M. of bij het gouvernement de benoodigde som, bij wijze van voorschot, met zekere termijnen van aflossing te vragen, ten einde deze zoo niet gansch zonder rente, dan toch tegen eenen zeer matigen maatstaf van interest te verkrijgen. Ik zal UEd. mogelijk binnen kort kunnen berigten, of en met welk gevolg een zoodanig aanzoek gedaan is. Intusschen mag het voor een gelukkig voorteken worden gehouden, dat er, betreffende de spoorwegen, tussehen het koninklijk en de verschillende organen van het publiek eene zoo verblijdende als eene overeenstemming heerscht. Hoe veel waarde het eerstgemelde Z. M. persoonlijk aan dit verbeterde middel van opname heeft, daarvan heeft de aard en de wijze van daarstelling van de spoorwegen een overtuigend bewijs opgeleverd; en wat

zoo hebben nog bij gelegenheid van het nieuwe jaar de organen van alle partijen (voor zoo verre ook bij ons partijen bestaan) zeer levendig den wenschen te kennen gegeven, deze onverschillen *spoedig* met een goed gevolg bekroond te zien. Verhulsel kan er ook geen de minste twijfel bestaan, of eene zoogenaamde onteigeningswet, ten behoeve van de spoorwegen, door de Staten-Generaal met eene overgrootte meerderheid, zoo niet met algemeenschap van stemmen worden aangenomen.

Het bestuur schijnt echter alvorens de uitspraak der registerlijke magt daarover te willen afwachten, in hoe verre het bekende keizerlijke dekreet van 1810 nog als verbindend door dezelfde wordt beschouwd, eene uitspraak, die, volgens den staat van zaken, binnen kort te verwachten is, hoewel, des noods, de wet van onteigening bij hervatting der werkzaamheden van de Staten-Generaal zou kunnen worden voorgedragen. Door de dagbladen is reeds vermeld, dat intusschen met den aankoop van den benodigden grondeigendom voor den Rijn-spoorweg wordt voortgegaan.

Dordrecht, 14 jan. De Velds grenadier-bataljons, Zaterdag uit 's Gravenhage vertrokken, zijn hier gisteren voormiddag aangekomen, en hebben heden morgen hunnen marsch over Willemsdorp voortgezet.

— Zes ambulance-compagnien, te Antwerpen en in de omstreken gekantonneerd, die voor omirent drie weken in last gekregen hadden om zich naar Luxemburg te begeven, zijn, na eerst te Mechelen halt gehouden te hebben, den 10den wederom te Antwerpen teruggekeerd. — Men houdt dat terugkeeren der ambulances naar derzelver voormalige standplaatsen voor het gevolg van vertoogen van den kant van den Duitschen bondsdag, waarbij aan het Belgische gouvernement ten stelligste moet verklaard zijn, dat gemeld ligchaam geene buitengewone krijgsmatregelen in het Luxemburgsche en Limburgsche gedoogen zou.

— In de *Bredasche Courant* leest men:

„Ook onder de troepen, in dezen omtrek gekantonneerd, merkt men eenige beweging op, in verband tot de algemeene, door de regering genomen voorzorgs-matregelen. Zoo zijn hier heden doorgekomen de batterij n°. 9, onder het bevel van den kapitein *Singendonk*, een gedeelte der 8de afdeeling infanterie en van het regiment kurassiers n°. 1, ten einde digter aan de grenzen gekantonneerd te worden.”

's Hertogenbosch, 14 jan. Naar men verneemt, zal het hoofdkwartier uit Tilburg binnen eenige dagen naar deze vesting overgebracht worden.

Nijmegen, 15 jan Gisteren morgen vertrok van hier het 2de bataljon der 2de afdeeling, onder het bevel van den majoor *Goetz*, naar Groesbeek, terwijl de Hoog. Ed. Gestr. heer kolonel *Ardesch* en deszelfs adjudant zich naar Malden hebben begeven, om over dit bataljon en een bataljon van de 18de afdeeling, te Heumen en Malden gekantonneerd, bevel te voeren. De Hoog Ed. Heer Generaal-Majoor *van Oudt*, kommanderende de 2de brigade der 2de divisie infanterie, en deszelfs staf, is naar Grave vertrokken.

Naar men verneemt, wordt eerstdaags te Wijchen, in onze nabijheid, verwacht het 4de bataljon van de 8de afdeeling infanterie, tot nu toe in Groningen garnizoen gehouden hebbende.

— Bij besluit van Z. M. den koning zijn tot leden der commissie van landbouw in Gelderland, in plaats van de den 31sten december afgetredene, benoemd de heeren:

A. de Beijer, baron *Brantsen van de Zijp*, baron *van Pallandt van Wolfart*, *H. J. Dijkmeester*, bij voortdoring, en, in plaats van het overleden lid baron *van der Heijden van Doornenburg en Suideras*, den heer *A. Brants van het Joppe*.

Arnhem, 16 jan. In de zitting van den hoogen raad der Nederlanden van den 8ten dezer is door den raadsheer *Loke* rapport uitgebragt op eene memorie van den procureur-generaal bij het provinciaal geregtshof van Gelderland, houdende dat de hooge raad zoude doen regeling van regtsgebied in de zaak van *Jan Brandsen*.

Uit dit rapport is onder anderen gebleken, dat den 22den september jl. des avonds tusschen 8 en 9 ure, door den persoon van *Jan Brandsen* te Arnhem, in een bewoond huis, een diefstal is gepleegd; dat de arrondissements-regtbank te Arnhem de zaak verwezen heeft naar het provinciaal geregtshof van Gelderland; dat dit hof, den 2den November jl., in kamer van rade vergaderd, het geval niet heeft overgemaakt naar de arrondissements-regtbank te Zutphen, omdat het niet zou zijn gebleken, dat de diefstal werkelijk bij nacht was gepleegd; dat de officier bij die regtbank gerequireerd heeft, dat de beklaagde aan eenvoudigen diefstal zou worden schuldig verklaard, maar dat gemelde regtbank, in aanmerking nemende, dat de diefstal bij nacht besaen was, en dezelve alzoo als eene criminele daad moest worden beschouwd, zich overroepd verklaard heeft in dese zaak recht te spreken.

Na het uitbrengen van het rapport in dese zaak, heeft de prokureur-generaal *de Berdes* het woord gevoerd en gemiddeld, dat het door het provinciaal geregtshof van Gelderland gewezen arrest door den hoogen raad zou worden vernietigd, hetgeen Z. H. Ed. Achtb. meende, dat door het casseren van het arrest moest geschieden, alsmede dat de hooge raad dit regtsgeding eenmaal zou verzenden naar de openbare teregtzitting van het Geldersche hof, opdat het over de zaak ten principale, namelijk diefstal, bij nacht gepleegd, uitspraak zou kunnen doen; zullende overigens

de ambtenaar van het openbaar ministerie bij dat hof deze zaak derwijze behandelen, alsof zij door de kamer in rade van hetzelfde geregtshof naar de openbare teregtzitting was overgemaakt. Mogt het geregtshof op nieuw begrijpen, dat 8 à 9 uren niet onder den nacht moesten worden verstaan, dan zou de hooge raad het te wijzen arrest andermaal kunnen casseren, en in dat geval over de zaak ten principale recht spreken.

In den loop zijner pleitrede, heeft Z. H. Ed. A. de beteekenis van het woord *nacht* ontwikkeld en als zijne meening voorgedragen, dat onder *nacht* moest worden begrepen de tijd tusschen het ondergaan en opkomen der zon, eene meening, die, blijkens verschillende arresten, door Z. H. Ed. A. bijgebragt, ook door het hof van cassatie in Frankrijk en door het hoog geregtshof van 's Gravenhage gedeeld was geworden.

Den 24sten dezer maand zal de hooge raad, in deze zaak, uitspraak doen.

BEURSBERIGT.

Amsterdam, 16 jan. Bij eenigen handel in Integralen en Kansbiljetten, was ook heden de markt in Hollandische fondsen iets flauwer gestemd, en bleven alle derzelver prijzen op nieuw iets lager dan gisteren; de rescontre van de Handelsmaatschappij gaf aan den omzet daarin eenige levendigheid; derzelver prijs opende dadelijk flauwer à 173½ en herstelde zich tot 174½; doch, naar het scheen, ten gevolge van eenigen overvloed van stukken, daalde de prijs op nieuw tot 173½, 173, en bleef 173½. Op de volgende rescontre werd, in evenredigheid van den contanten prijs, ½, ½ en ½ hooger besteed. De passagekoers is bepaald op 173½.

In buitenlandsche fondsen was weinig variatie en geen bijzondere handel. 6 pCt. Koebels en Columbianen zijn heden exdivident genoteerd.

Nassau-loten f 23½. Columbia 2de leening, à 100 pond, 20; dito à 250 pond 19, 18½, exd. Peru 11½. Coupons Columbia onb. 3½. Dito enk. 4. Dito Ardoins nov. 1836, mei en nov. 1838, 12, 1½.

Prijs van het Geld. Beleening 3. Prolongatie 2½, ½. Wissel-Discontò 2½ pCt.

Prijzen ten 5 ure. Integralen 53½ à 54. Kansbiljetten 25. Handelsmaatschappij 173½. Ardoins à 85 pond 16½ à 17.

Mengelwerk.

Nationale schuld of nationaal vermogen, zegen of vloek?

(Slot van N°. 8.)

Men heeft de zinnede: „Dus kunnen wel aan Nederland jaarlijks 80 miljoen gulden voor interest en anlossing van kapitalen van andere staten zonder eenige de minste zwaarigheid voldaan, maar eene gelijke of zelfs nog mindere som kan niet aan Engeland betaald worden *zonder subsidien*, *zonder Engelsche bons verspreidende reizigers* en *zonder faillissementen!*” aangehaald, echter in het minst niet wederlegd. Al ware ook de aan Engeland te betalen som veel aanzienlijker dan die aan Nederland (blijkens de tabel in den *Avondboide* N°. 300, bedraagt het excedent van Englands uitvoer over de jaren 1814—1831 gemiddeld 16,229,354½ p. st. per jaar) zoo moest, hetgeen bij eene zeer grootte som schier onoverkomelijke hindernissen oplevert, bij eene grootte som (tachtig miljoen gulden jaarlijks is ook iets!) toch ten minste eenige zwaarigheid opleveren. Maar neen! Sedert ettelijke jaren neemt Holland geene nieuwe buitenlandsche leeningen op, en desniettegenstaande is thans de prijs van den wissel op Holland te Weenen, Frankfort aan den Mein enz., maar vooral op de Pruisische markten, lager dan sedert vele jaren; waaruit onloochenbaar blijkt, dat de handels-balans der staten van het vaste land bij lang na zoo onbeduidend niet is, als verwaande Engelsche publicisten en statistici en hunne nabidders zich verbeelden.

Bij ontstentenis van de rensachtige leeningen van den staat zelven, hadden de Engelschen (zoo meenden wij) een gedeelte der winsten uit het bloeiende tijdvak van hunnen handel (1793—1815) in buitenlandsche effecten kunnen beleggen; »daarop het antwoord:” het ware zeker niet ten aanzien geweest, als de Engelsche kapitalisten een gedeelte of van van 1793 tot 1810 op te koop en alzoo onze gansche toenmalige staats-schuld met de daarop gevolgde tierceering over te nemen.” Er is nergens gezegd, dat zij bij uitnemendheid effecten hadden zullen kopen, die getierceerd of geheel waardeloos zijn geworden — alhoewel het niet te ontkennen valt, dat de Engelschen eene bijzondere ambitie voor effecten toonen, aan welke zoodanig noodlot ten deele valt; zij hadden gelegenheid, zich ook van 5 pCt. Russische tegen 50, 40 en 30 pCt., 5 pCt. Weener-bank en Pruisische bons tegen 25 of 20 pCt. of Fransche 5 pCt. rente successievelijk van 10 tot 80 pCt. meester te maken. De vijandige houding tegen Frankrijk zou gemenin beletsel geweest zijn, als, in den lateren tijd, het bemagtigen van Nederlandsche schepen (embargo) ze van den aankoop van Nederlandache effecten terughield. Maar al hadden zij ook, tegen hun belang, aan de Hollandsche schuldbrieven destijds de voorkeur gegeven, dan nog zouden zij ten minste een derde van de oorspronkelijk vrij hooge rente, en allengs, naarmate de andere twee derden

in werkelijke schuld overgaan, ook deze de rente genieten, terwijl hen nu niets uit dien tijd gebleven is — als de eigene drukkende *National Debt*. — Eerst in de jaren kort na den Belgischen opstand, hebben zij groote geldbeleggingen in Nederlandsche effecten bewerkstelligd. Mogen nu de Engelsche schrijvers daaruit afziden, dat — des neen — het bezwaar, om remises op Engeland te vinden, daardoor toegevoegd heeft; noch zij, noch de schranderheid van onze tegenpartij vermogten ons te overtuigen, dat het inderdaad zoo rampspoedig voor Engeland is, jaar op jaar, omstreeks een millioen p. st. voor interest van Nederland te moeten innen; ja zoo weinig houden wij dit voor een ongeluk, dat wij dien staat van zaken van parte aan het eigenbatige Albion misgunnen.

Vraagt het publiek (dat na al deze woorden, tegen- en weder-antwoorden, hervattingen en verklaringen ligt den draad kan verloren hebben,) waarin het hoofdzakelijk en algemeen belangrijk verschil bestaat — het herkenne vooral de inleiding tot het eerste artikel (*Arnhem'sche Courant van 8 Januarij*).

Om dit punt draait de strijd. Onze geleerde tegenstander moge nu in keur van taal, in klem van uitdrukkingen, in keuze van voorbeelden, in afschudding van het juk van algemeen aangenomen begrippen ons verre overtreffen (*) (bij zoo vele andere gelegenheden heeft men ons juist al te weinig verkleefdheid aan de oude financiële stellingen en al te groote neiging tot nieuwe gewaagde denkbeelden verweten) — de kracht van de offers zal daardoor niet verminderd worden. Een staat, die jaarlijks 20 millioenen (niet in drie maar in vijf pCt. effecten) tegen gemiddeld 83½ pCt. met de benoodigde rente opneemt en dit stelsel vijftig jaren lang volhoudt, zal zich, in het begin van de operatie vrij van schulden geweest zijnde, op het einde derzelve in eenen *schuldenlast* of een *staatschuld-vermogen* (wij zullen niet om de woorden strijden!) van p. m. 7,000 millioenen verheugen, en vervolgens in de betaling van jaarlijks 350 millioenen interest moeten voorzien. Mogen die ook onmiddellijk uit de schatkist in handen der fondshouders en door deze weder in den algemeenen omloop komen (hetgeen voor een goed gedeelte niet het geval is) — het opbrengen dier 350 millioenen zal daarom niet minder hoogst moeilijk vallen, ja het zal in het ondersteld geval volstrekt onmogelijk zijn. De buiten de schuld benoodigde uitgaven van zoodanigen staat slechts op het één zevende gedeelte der te betalen interest in aanslag gebragt, zoude het budget omstreeks 400 millioenen bedragen en *gevolgelyk elk kwartaal zoo veel in 's rijks schatkist moeten vloeijen, als het geheele numerair vermogen van het land bedraagt* (100 millioen), hetgeen ten eenemake onuitvoerbaar is, men wilde dan de interest der reusachtige staatschuld *wekelyks* betalen, het virement van het numerair-vermogen met stoomkracht bewerken of eene *geleene papiermunt* met al hare noodlottige gevolgen creëren. Indien Engeland meer dan 7,000 millioen gulden (3 pCt. goene 5 pCt.) schulden opgestapeld en tot heden de interest-betaling volgehouden heeft, zoo bedraagt zijn numerair-vermogen ook veel meer dan 100 millioen gulden; alleen in de kelders van de bank liggen omstreeks honderd en twintig millioen gulden *bullion*.

Het is misschien waar, dat *in een stad van 200,000 inwoners* tien huisgezinnen jaarlijks elk f 10,000 verteeren, dit meer tot de welvaart bijdraagt, dan indien de geheele bevolking, hoofd voor hoofd, wekelyks één cent ontvangt, maar, om ook dit voorbeeld — niet op eene overdrevene, maar — met den daadwerkelijken toestand in sommige landen overeenkomende schaal te brengen, of met andere woorden naar de natuur, niet door eene verkleiningsbril te beschouwen, indien in die stad *duizend* personen, jaarlijks elk f 10,000 van het rijk — om het even als jaarwedde of als rente trekken, en de 200,000 zielen, om die 1000 maal f 10,000 op te brengen, hoofd voor hoofd gemiddeld wekelyks niet één cent ontvangen, maar eenen gulden in 's rijks schatkist moeten storten, — dan doet de staat van zaken zich wellicht niet meer zoo gunstig voor; gelijk het beeld in levensgroote of het origineel veelal gebreken doet zien, die men in het miniatuur-portrait niet ontdekt. Wel degelyk komt men dan tot de overtuiging, dat de vermogende — ambtenaar of rentenier — ten koste van den burger en van de gemeene klasse al meer

(*) Het stelsel van onze wederpartij heeft overigens ook geenszins de verdienste van nieuw te zijn. Vele jaren geleden, toen gewichtige stemmen in Duitschland zoo hevige tegen elke staatsleening te valde trokken, hebben wij zelve meer dan een woord in tegenovergestelden zin, door middel van het meest gelezen Deutsche dagblad, aan het publiek gerigt, alhoewel deselve met beperking verdedigende; *afet op die buitensporige schaal*, die thans in Nederland te verdedigen beproefd wordt. Maar de toenmalige inschikkelijkheid met het stelsel van geldleeningen moest eene wijziging ondergaan, *door de ongelukkige uitkomsten*, waartoe het in werking brengen er van sedert in zoo vele staten gelield heeft. — Ook de bijgebragte leer van den rijkdom des staats is niet nieuw. Een Duitsch geleerde, *beraad schier in alle tijden*, die evenwel niet als staatskundige schryver roch wilde verwerven, heeft reeds voor vele jaren gezegd: *Die Finanzen selbst, das ist die Hauptsache für so wichtig hält, kommen viel weniger in Betracht, als die Ganszen fehlt, so darf man dem Einzelnen nur abnehmen, was dem Ganzen schadet, und so ist der Staat immer reich*. (Sitzung, vollständige Ausgabe, Winter Hand, Band 26, Seite 311.)

en meer vermogend wordt; zoo dat, bijaldien het algemeene vermogen niet op wonderbare wijze van buiten toeneemt, het allengs verarmen van de middelklasse, dezen hechten steun van het land, kwalijk aanblijven kan. De in praktijk-brenging van het tegen ons verdedigde schuldvermeerderings-stelsel moet derhalve met den tijd tot eene dier beide uitkomsten leiden: *PARLITIGHE DER MIDDELKLASSE, waarover in Engeland zoo zeer geklaagd wordt, OF BANKROET*.

Daar Nederland, in weerwil van eene schuldvermeerdering van ettelijke honderd millioen, gedurende de laatste acht jaren zich over het algemeen in *waarschijnlijk* verheugt, dat de algemeene rijkdom, of het algemeene vermogen — voor zoo verre men daarmee niets dan het opgehaalde cyfer van den rijkdom of het bezit van al de ingezetenen bedoelt — aanzienlijk verhoogd is geworden: — wie zal dat ontkennen? Men moet al te zeer aan *vroederde begrippen* verknocht of veeleer van alle vrije beoordeeling verstoken zijn, om niet te beseffen, dat een land momentaneel rijker wordt, indien men aan ettelijke honderd duizend vellen gewoon papier eene waarde van duizend gulden per vel weet bij te zetten. Dit is ook nergens bestreden, maar alleen het goede gevolg der *het oogenblik* allezins verblijvende papier-metamorphose in twijfel getrokken. — Ook in België hadde al de sedert eenige jaren opgerigte credit-instellingen, de uitgave van honderde millioen aandeelen en papiermunt, kortom deze kunstige vermeerdering van het nationale vermogen voor het oogenblik de beste uitwerking. Nimmer heeft men zoo aanzienlijke kapitalen kunnen vinden, nimmer waren de transactien in België op eene zoo hooge schaal gebragt, als in de laatste jaren. Volgens velen gaf *de Belgique industrielle* een voorbeeld aan geheel Europa. Thans, na 2 of 3 jaren, beginnen de gevolgen zich reeds te doen gevoelen. — Indien zoodanige gevolgen niet te vreezen zijn, laat dan de regering, in overeenstemming met de kamers, het besluit nemen, de inschrijvingen op het grootboek met nog derdehalf duizend milloen gulden te vermeerderen, en *aan elk ingezetenen van het rijk duizend gulden er van gratis te doen toekomen*; dan zal het algemeene vermogen, gelijk als door den slag van eene toeverroede, eensklaps nog veel grooter worden; dan zal er geen bedelaar, geen behoeftig huisgezin meer te vinden zijn. Hoe meer kinderen in eene familie, hoe meer duizend gulden! Dan zou de ontwikkeling der geldkrachten en het virement eerst regt toenemen, en het is nog zeer twijfelachtig of de prijs der nationale effecten door die vermeerdering eenen gevoeligen schok zou lijden, vermits de behoefte aan geld, die tot realisatie aanleiding geeft, door de operatie niet zou klimmen. Waaron waagt niemand, zoodanigen, *prima vista* de edelmoedigen en het rijk gelukaanbrengenden maatregel aan te raden? Dus moet het schuldvermeerderingstelsel toch met een geheim gebrek gepaard gaan! Doch genoeg! Wij zijn huiverig, aanleiding tot gevolgtrekkingen te geven, die men ons, gelijk die uit het artikel *Krijg*, hoewel zeer ten onregte, zoude kunnen verwijten. Moge het verlichte gedeelte der natie beslissen, welke stelling in praktijk de voorkeur verdient, of eene gestadige vermeerdering der nationale schuld, die *voor het oogenblik* glansrijke uitkomsten mag opleveren, maar in hare gevolgen tot bankroet en verarming leidt, dan wel een geregeld financie-stelsel met minder schitterende, of zelfs tenigzins harde oogenblikkelijke uitkomsten, maar met het geruststellend vooruitzicht, niet de klem van *bankroet* in zijnen schoot te dragen.

Letternieuws.

SYBRAND WESTERDEK, of het boekje van den haard van een Hollander. Een Amerikaansche roman, uit het Engelsch van J. K. PAULDING, 2 deelen. Arnhem, bij C. A. Thieme, 1838.

Dese, zelfs in Engeland hooggeschatte Noord-Amerikaansche roman genoot niet alleen de eer eener Hollandsche, maar ook eener Fransche en Hoogduitsche vertaling. Zie hier de beoordeeling, welke de *Frankfurter Ober-Postamt-Zeitung* er van geeft: »De onafhange roman behelst de geschiedenis der vorming van eenen jongen man, die, vermits men hem met geleerdheid overladen en daarentegen met dien omgang der wereld te vreemd gelaten had, eene overgrootte bloeheid aannam, welke hem, inzonderheid bij de vrouwen, overviel. Bedoeld ntussen met de voortreffelijkste eigenschappen van geest en hart, en met eenen moed, dien hij eerst in het gevaar ontwikkelt; gelukt het hem, door raad en daad van eenen anderen vriend ondersteund, zijn gebrek te overwinnen. Hoe alledaagsch ook dergelyk onderwerp voor eenen roman zijn moge, zoo valt het toch niet te ontkennen, dat desselvs schryver door de waarheid en getrouwheid zijner karakters hem zoo aantrekkelijk heeft weten te maken, dat men den draad des verhaals met niet weinig belangstelling volgt. Ook het karakter der heldin van den roman is met waarheid en fijnsheid gesteld. De overige personen, de verwanten van het jonge Amerikaansche Hollanders, zijn grootendeels zeer vrolijk, met een eigenaardigen eigenaardigheid geschitserd, zoo dat het boek een heel vrolijk en aangename leestof oplevert. Het is een heel vrolijk en aangename leestof oplevert. Het is een heel vrolijk en aangename leestof oplevert.

van mannelijke kracht treedt op den achtergrond des romans bijzonder te voorschijn, sir WILLIAM JOHNSON, die, in betrekking van Engelschen resident, in het midden der bosschen, bijna als een Indiaan met de Indianen leeft. Deze is het, die den jongen man door raad en voorbeeld zelfbewustheid en vastheid van karakter doet aannemen. Zeer schoon zijn inzonderheid de natuurschilderingen en de beschrijving van de levenswijze en zeden der Indianen. Terwijl COOPER, die daarin vooral uitmunt, dikwijls schijnt te vergeten, dat hij geen ethnographisch of topographisch werk, maar een roman wil schrijven, maakt PAULDING dergelijke beschrijving steeds ondergeschikt aan het hoofdonderwerp, zoo dat zij den achtergrond vormen, die het karaktertafereel doet uitkomen."

Correspondentie.

Zeer gaarne zullen wij van mevrouw B... uit 's Gravenhage, de aangeboden Dames-portretten ontvangen; de stijl van haren brief waarborgt ons, dat haar verzoek, om er de vlekken uit te nemen, volstrekt overbodig is.

Het verslag *By de geboorte van Jantje*, kan niet worden geplaatst. — *Bladvullingen* hebben wij volstrekt niet nodig. — De *Beschouwingen over het muntstelsel* schijnen ons zeer belangrijk, maar te uitgebreid voor onze courant; de schrijver zal er buitendien meer voldoening van hebben, door ze afzonderlijk uit te geven.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 15 Jan. 3 El 3 Palm 5 Duim; gewassen 0 Duim; gevallen 15 D.
Den 16 Jan. 3 El 6 Palm 5 Duim; gewassen 30 Duim; gevallen 0 D.

Advertentiën.

Heden beviel voorspoedig van eene DOCHTER, de Hoog Wel Geboren Vrouwe C. P. BARONES VAN LIJNDEN, geb. VAN DE GRAAFF.

WAGENINGEN, den 11den Januarij 1839.

§ § † De Notaris VAN IJTERSUM, te Brummen, zal aldaar aan het Logement het Oude Kromhout, op Maandag den 21sten Januarij 1839, des voormiddigs te 10 ure precies, publiek verkoopen:

Eene groote partij extra zware en gave EIKENBOOMEN, waaronder er waarin MOLENASSEN; dito IJENBOOMEN, ter lengte van 60 a 70 voeten, en van 24 tot 30 duimen over kruis houdende; wijders zware BEUKEN-, POPULIEREN- en DENNENBOOMEN, alle zeer geschikt tot BALKEN en alle ander TIMMERHOUT, en ter vervoering hoogst gemakkelijk op een kwartier uur afstand van de rivier den IJssel, onder den Huize den Gelderschen Toren, nabij de gemeente Brummen, gelegen.

† † † Blijkens Contract van Vennootschap, op den 2den Januarij 1839, ten overstaan van den Notaris Mr. GERARD VAN ECK en Getuigen, te Arnhem, gepasseerd door de Heeren J. L. A. GERRIT EVERTS ter eener, en JACOBUS EVERTS ter andere zijde, Tweelingbroeders, beiden buiten beroep, wonende te Arnhem, (doch sedert dien tijd zich gevestigd hebbende te Zalt-Bommel, Provincie Gelderland) is tusschen de gemelde Heeren, die bij handligting daartoe bevoegd verklaard zijn, een Vennootschap aangegaan tot den gemeenschappelijken aanleg eener FABRIEK VAN ZEBP en van daarmede in verband staanden Handel, onder de firma van DE GEBROEDERS EVERTS, en zulks voor zes achtereenvolgende jaren, welke gerekend worden te zijn ingegaan met 1 Januarij 1839, en zullen eindigen met den laatsten December 1845; echter zal het Vennootschap gehouden worden ook na dien tijd voor één jaar voortgezet te zijn, wanneer door geen der beide Compagnons vóór primo Julij 1845 opzegging is gedaan, en zoo vervolgens van jaar tot jaar, tot dat daaryan vóór den eersten Julij van het volgende jaar plaats heeft genomen, en de beide Compagnons zijn overleden, en de firma, welke echter alleer vóór zake, het Vennootschap betreffende, zal mogen gebruikt worden; terwijl in alle gevallen tot het opnemen van penningen, ten laste van het Vennootschap, de handtekening van beide de Compagnons zal worden vereischt; — en is alle particuliere handteekeningen de zaken van het Vennootschap vóór de beide Compagnons verboden.

Bij overlijden van eenen der Compagnons, eene Weduwe met kinderen, uit deszelfs huwelijk voortgesproten, of wel alleen Kind of Kinderen nalatende, zal het Vennootschap op den bestaanden voet voortgaan, onder bepaling nochtans, dat de overblijvende Compagnon het Vennootschap alleen zal administreren. — Wanneer de eerststervende Compagnon eene Weduwe zonder kinderen, of geene Weduwe noch kinderen nalat, zal het aan den overblijvende Compagnon vrijstaan den Handel over te nemen; dit niet verlangende wordt het Vennootschap ontbonden.

Geschiedende deze Bekendmaking ter voldoening aan de bepalingen van het Wetboek van Koophandel.

TE KOOP.

een extra schoon en deugdzaam D U I T S C H R I J - P A A R D, zijn gedresserd, oud 6 jaar, bruint, met een klein wit achtervoetje, hebbende kleine kurassiers-maat; te bevragen aan het Bureau dezer Conrant.

† † † Tegen 1°. Mei of Junij aanstaande, wordt IN HUUR aangeboden een geheel nieuw gebouwde H U I - S, tusschen Velp en Arnhem, hebbende een fraai uitzicht en schoone Wandelingen, bestaande uit zeven K A M E R S, allen behangen en meest gestukadoord, K E U K E N, K E L D E R, afzonderlijke W I J N K E L D E R en K N E C H T S - K A M E R, benevens ruim $\frac{1}{2}$ Morgen G R O N D. — Te bevragen bij den Heer Notaris van R O S E N T H A L, te Velp. — Brieven franco.

† § † Men verlangt eenen vertrouwden P E R S O O N te vinden, liefst in Gelderland, of in Overijssel op het platte land, die genegen zoude zijn, tegen eene billijke betaling, eenen J O N G E N M E N S C H, van 19 jaren, bij zich in de kost en onder zijne leiding te nemen, met verbinding om denzelfden tot het Nederduitsch schrijven, betrekkelijk vooral den stijl, te vormen, en verder alle gelegenheid te verschaffen, om zich in het Nederduitsch te oefenen.

Iemand hierop reflecterende, verzoeke zich ten spoedigste te adresseren, bij den Boekhandelaar A. J. VAN WEELDEN, op het Spuij te 's Gravenhage, onder letter C. franco.

† † † Bij den Eltenberg, aan de nieuwe Chaussée, nabij den Rijn, zijn, tegen zeer billijken prijs, bijzonder fleurige E I K E N - H E E S T E R S, oud ruim twintig jaren, in partijen van vijftig tot duizend stuks, te koop. Het nadere bij den Heer A. VAN DREVELDT, te Eltenberg.

* * Bij den Boekverkooper J O H A N N E S M U L L E R, te Amsterdam, zijn verschenen:

Jhr. Mr. C. B A C K E R, I E T S O V E R G O D I L A N D, de ontginning van hetzelfde, en de regten van het domein als eigenaar en der gebruikers. Gr. 8°. 1838. f 0.90.

C. C O N R A D I, Lijkrede op Mr. E V E R T L O D O L F H B A R O N V A N H E E C K E R E N, in leven Gouverneur-Generaal der Nederlandsche West-Indische Bezittingen. Gr. 8°. 1838. f 0.40.

J. V A N J A A R S V E L D T, theoret. prakt. u. vergliech-Hollandische Sprachlehre für Deutsche. Zum Gebrauche für Schulen und für den Selbstunterricht. Gr. 8°. 1838. f 2.80.

Jhr. Mr. J. D E B O S C H K E M P E R, Wetboek van Strafvordering naar deszelfs beginselen ontwikkeld, in verband gebracht met de algemeene Regtsgelerdheid; met een bijvoegsel, bevattende Formulieren en Voorbeelden der Ambtsverrigtingen van Regters-Commissarissen, Officiaren van Justitie, Griffiers, Hulp-officiaren.

PHILOSOPHORUM GRAEC. VETT, praesertim qui ante Platon. floruer. oper. reliq., Rec. et illustr. S I M. K A R S T E N. 8°. maj. 1838. Vol. II. f 6. 50.

Etiam sub tit: E M P E D O C L I S A G R I G E N T., Carminum reliq. De vita ejus et stud. dissert. fragm. explic. philo. illustr. S I M. K A R S T E N. f 6.50.

G. T. H. R H E I N W A L D S, Verhaal van de verkuizing der Evangelischen uit het Ziller-Dal naar Silezië, op de plaatsen zelve en uit echte bescheiden opgemaakt. Naar den vierden druk uit het Hoogduitsch vertaald. Met een Steendruk. Gr. 8°. 1838. f 1.20.

G. C H. C R U S I U S, volledig G R I E K S C H - N E D E R D U I T S C H W O O R D E N B O E K voor de gedichten van Homerus; benevens eene verklaring der moeilijkste plaatsen der gebruiken en instellingen van het helden-tijdvak en van de eigen namen. Ten dienste der scholen zamengesteld en voor Nederduitsche bewerkt door H. P O L. Gr. 8°. 1837. f 5.40.

PHILOSOPHORUM GRAEC. VETT, praesertim qui ante Platon. floruer. oper. reliq., Rec. et illustr. S I M. K A R S T E N; 8°. maj. 1838 — 1839. Vol. I. Sec. 1 et 2. f 6.00.

Singul. sub tit: X E N O P H A N I S C O L O P H., Carm. reliq. De vita ejus et stud. dissert. fragm. explic.; placita illustr. S I M. K A R S T E N. 1830. f 2.40.

P A R M E N I D I S E L E A T A E, Carm. reliq. De vita ejus et stud. dissert. explic. philosoph. illustr. S I M. K A R S T E N. 1835. f 2.80.

* * Op den 11den Januarij 1839, is door den Heer A. J. VAN WEELDEN, te Arnhem, aan het Rijkshoofd Bestuur zijner woonplaats, ter vertaling in het Nederduitsch, vertoond: L. G E O R G I I, alle Geographie, beleuchtet durch Geschichte, Sitten, Sagen der Völker, und mit vergleichenden Bezichungen auf die neuere Länder- und Völkerkunde. — Stuttgart, 1838.

§ † § Met voorbehoor van het Geneeskundig bestuur alhier, zal de T A N D - H E E L E R: P H I L I P P U S D E H A A N, operateur-landmeester van Amsterdam, van heden tot den 15den dezer, bij J. S. K A M P S, aan de Markt, over alle mond- of tandgebreken te spreken of te ontbieden zijn. Trekt zeer behendig Kiezen, Tandten, of derzelver wortels; geneest zeer spoedig de Mondpijn, veroorzaakt door de Roos, Zikkingen, Rumatiek, Schorbuut of Waterkanker, door middel van eene door hem uitgevondene Tinktuur.